

Защо в гората трябва да има и мъртви дървета

Повечето туристи поглеждат с неодобрение и възмущение, когато видят мъртво дърво, стоящо или лежащо в гората. Възприемат тези индивиди, приключили своя живот, като грозна гледка и нежелан елемент на нашите гори.

Но дали мъртвата дървесина е вредна за биоразнообразието в природата? А дали тя не носи ползи и на нас хората?

Както всяко живо същество, така и дървесните видове имат предел в своя живот. Те спират да растат, да произвеждат кислород и хранителни вещества, но това не означава, че стават безполезни и ненужни за природата.

Ето някои от основните ползи от мъртвата дървесина в горите:

■ Осигурява място на видове, които живеят, хранят се или гнездят в дупките на умиращи или мъртви дървета. Падналите в реките и водните течения стволлове, дънери и клоно образуват насипи от едрозърнест пясък и малки или по-големи вировете около себе си. По този начин намаляват скоростта на водното течение и създават подходящи условия за развитие на водорасли, място за живот на различни видове риби и насекоми, както и някои бозайници като видратата и бобъра.

■ Гниещата и разлагаща се дървесина е любим деликатес на редица специализирани в храната си видове като

бръмбари, гъби и бактерии.

■ Поддържа продуктивността на гората, като осигурява органични вещества, влага, хранителни вещества и места за възобновяване на някои видове – например фиданките на смърча растат най-успешно в млада възраст върху малките възвишения, които им осигуряват мъртвите дънери. Там те са защитени от свиването и разширяването на почвата при нейното замръзване и размръзване.

■ Повалените стъбла и мъртви дънери стабилизират склоновете, като осигуряват преграда срещу отнасянето на почвата при интензивни валежи и силни бури. По този начин те защитават земите, разположени в подножието на склоновете, от затрупването им с наноси.

■ Макар и да е прекратило своя жизнен цикъл и да не усвоява повече въглероден диоксид от атмосферата чрез своето дишане, мъртвото дърво продължава да съхранява въглерод за дълъг период от време, като по този начин намалява някои от влиянията, предизвикващи промените в климата.

Това са само някои от причините, поради които е добре в гората да се оставя мъртва дървесина. Не гледайте на сухото дърво пред вас като на гигант, лишен от предишното си величие и красота. Представете си го като небостъргач, в

На 27 октомври, навръх 87-ия рожден ден на първия Природен парк на Балканите – „Витоша“, WWF и партньори представиха нови табели, които приканват посетителите на Парка да се запознаят с огромното значение на мъртвата дървесина за живота в гората. Табелите са изработени от дърво, с голямо изображение на QR код. След като го сканирате, можете да чуete през телефона си любопитна информация за значението на мъртвата дървесина, докато се разхождате в планината. Общо 82 ще бъдат табелите на Витоша и в други планини около София, а 10 – в Природен парк „Беласица“.

който се настаняват и хранят хиляди малки и големи горски обитатели.

Мъртвите дървета са нужен компонент от гората, нейна неизменна и жизненоважна съставна част. Опознайте ги, пазете ги – без тези дървета богатата на живот гора няма да е същата.

А ВИЕ МОЖЕТЕ ЛИ ДА ПРОСЛЕДИТЕ МРЕЖАТА ОТ ВИДОВЕ И ТЯХНАТА ЗАВИСИМОСТ ЕДИН ОТ ДРУГ В МЪРТВАТА ДЪРВЕСИНА?

Прочетете текста по-долу, а след това се опитайте да свържете в правилна последователност Видовете.

Когато дървото е загинало наскоро, то привлича специализирани организми като различни видове **гъби и бактерии**. Тези колонизатори „отключват“ ресурсите, съдържащи се в дървото, като правят пукнатини в здравата му външна обвивка и променят дървесината му така, че да може да се усвои от другите хранещи се с нея животни. След това се настаняват растения и животни, които се хранят с вече преработената дървесина, например различни видове **бръмбари**.

Щом се настанят растителноядните видове, скоро се появяват и техните хищници.

От тях най-добре познати са **кълвачите** с характерното им почукване, съпътстващо всяка разходка из естествена гора. Много от тях са тясно свързани с мъртвата дървесина особено през зимата.

В дупките, направени от кълвачите в мъртвите дървета, се настаняват други видове като **сови, синигери, прилепи**, а по-едрите бозайници като **мечката** ги използват за подслон и укритие.

Падналото дърво обаче не е полезно само за животните. То оказва благоприятно влияние и върху развитието на самата гора. Когато едно дърво падне в гората, земната повърхност, която доскоро е била засенчвана от неговата корона, се огрява от много повече светлина, което помага на някои **млади растения** да се развият и израснат.

Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА | Източник: WWF

